

Informace k zákonu č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů

V roce 2019 byla na úrovni Evropské unie přijata Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále Směrnice EP). Směrnice EP byla do českého právního řádu transponována zákonem č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále zákon), s účinností od 1. 8. 2023.

Podle tohoto zákona je zaručena účinná a komplexní ochrana oznamovatelů, tj. osob, které oznámí protiprávní jednání. Hlavním cílem ochrany oznamovatelů je umožnit odhalování protiprávního jednání odehrávajícího se na pracovišti nebo při výkonu pracovní (či jiné obdobné) činnosti. Oznamovatelé svým oznámením přispějí k úsporám veřejných finančních prostředků. Smyslem ochrany oznamovatelů je vytvořit takové prostředí, ve kterém se nebudou muset obávat jakékoli sankce pro případ, že protiprávní jednání oznámí.

SÚRAO má zaveden vnitřní oznamovací systém, který slouží k přijímání oznámení, které podal zaměstnanec SÚRAO, nebo osoba vykonávající v SÚRAO dobrovolnickou činnost, odbornou praxi nebo stáž, a stanoveny postupy k zajištění ochrany oznamovatelů metodickým pokynem MP.57 Ochrana oznamovatelů. Ochrana oznamovatele se vztahuje na oznamovatele možného protiprávního jednání, které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100.000,- Kč,
- c) porušuje zákon, nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti
  1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
  2. daně z příjmů právnických osob,
  3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
  4. ochrany spotřebitele,
  5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
  6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
  7. ochrany životního prostředí,
  8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
  9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
  10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
  11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
  12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
  13. ochrany finančních zájmů Evropské unie,
  14. fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému může podat fyzická osoba, která pro SÚRAO vykonává nebo vykonávala práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 a 4 zákona, v jejíž souvislosti oznámení podává.

V souladu s § 9 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona je vyloučeno přijímání oznámení od osoby, která pro SÚRAO nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) zákona.

Oznámení o podezření ze spáchání protiprávního jednání lze podat prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému:

A) Písemně:

- a) Doručení listinných oznámení s označením „neotevírat“ - „k rukám příslušné osoby“ na adresu podatelny SÚRAO, Dlážďená 6, 110 00 Praha 1.
- b) Předání listinných oznámení s označením „neotevírat“ - „k rukám příslušné osoby“ do protikorupční schránky pro listinná oznámení, která je umístěna v přízemí u vchodu do budovy Dlážďená 6, Praha 1.
- c) Prostřednictvím elektronické pošty na adresu prosetrovatel@surao.cz.

B) Ústně

Při ústním podání na základě osobního nebo telefonického rozhovoru (se souhlasem oznamovatele) pořídí příslušná osoba písemný záznam nebo nahrávku, pokud to technické vybavení umožňuje.

Požádá-li o to oznamovatel, přijme příslušná osoba oznámení osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal. Nelze-li lhůtu dodržet z důvodů na straně oznamovatele, poznamená příslušná osoba tuto skutečnost do spisu.

Příslušná osoba písemně vyrozumí oznamovatele do 7 dnů o přijetí oznámení. Oznamovatel nebude vyrozuměn, pokud o to výslovně požádal, nebo pokud by vyrozuměním došlo k prozrazení jeho totožnosti jiné osobě.

Příslušná osoba posoudí odůvodněnost oznámení a písemně vyrozumí oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát.

Příslušná osoba vede v elektronické podobě evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřuje, je-li její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a výsledek posouzení.

Do výše uvedené evidence a k oznámením a uchovávaným dokumentům má přístup pouze příslušná osoba. Příslušná osoba uchovává oznámení a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení.

Ředitel SÚRAO určil v rámci stávajících systemizovaných pracovních míst Ing. Jaroslavu Liehneovou, tel.: 221 421 533, prosetrovatel@surao.cz jako příslušnou osobu, která přijímá a posuzuje důvodnost oznámení a navrhuje opatření k nápravě zjištěného protiprávního jednání.

Všichni oznamovatelé bez výjimky se v každém případě mohou obracet na Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím externího oznamovacího systému, případně na jiné orgány veřejné moci příslušné k řešení oznamovaného protiprávního jednání.

Metodickou, poradenskou a odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů poskytuje Ministerstvo spravedlnosti. Podrobnosti a bližší informace jsou k dispozici na <https://oznamovatel.justice.cz>.